

Werkstraf in uitvoering

Editie 28 | September 2021

Primeur De Vermeulengroep

Inloggen met MFA

Efteling voor honden

Reclassering Nederland

> PRIMEUR IN ZEELAND

Unieke samenwerking Reclassering Nederland met De Vermeulen Groep

HEINKENSZAND – Wie in Zeeland langs werkzaamheden op de A58 of N61 rijdt, kan er niet omheen. De opvallende gele borden met omleidingsroutes. Sinds juli beplakt een werkgestrafte deze borden bij De Vermeulen Groep, een onderaannemer van Rijkswaterstaat. Het is voor het eerst dat een werkstraf bij een commerciële, landelijk opererende partij uitgevoerd wordt.

De Vermeulen Groep onderhoudt rijkswegen en sluiscomplexen voor Rijkswaterstaat. Zulke werkzaamheden gaan dag en nacht door. Op het kantoor in het Zeeuwse Heinkenszand is altijd een technische collega voor oproepdienst beschikbaar. 'Vaak moesten deze collega's noodgedwongen de borden schoonmaken en beplakken. Dit is werk wat moet gebeuren, maar eigenlijk zijn onze technische mensen daar niet de aangewezen personen voor', zegt Hans Nieuwenhuis, projectmanager Zee & Delta bij De Vermeulen Groep.

Toekomstbestendig

De samenwerking tussen Reclassering Nederland, Rijkswaterstaat en De Vermeulen Groep kwam daarom als geroepen. Door corona sloten veel externe werkstrafprojecten, zoals verzorgingshuizen en kringloopwinkels. Maar er werden wel nog steeds werkstraffen opgelegd. Alex Reuvers werd aangenomen als acquisiteur om meer

toekomstbestendige werkplekken te vinden, zodat er altijd voldoende capaciteit is om de werkgestrafte te plaatsen. 'Hij heeft ons buiten de box doen kijken. We zochten altijd lokale werkplekken, in plaats van landelijke', zegt Björn van Overveld, projectbeheerder bij Reclassering Nederland. 'Zo kwamen we in gesprek met Rijkswaterstaat en hun onderaanne-

'We zien steeds meer mogelijkheden om werkgestrafte in te zetten'

mers. Een aannemingsbedrijf werkt puur commercieel, maar De Vermeulen Groep levert tegelijk ook een maatschappelijke bijdrage. Bovendien kampt deze branche zelf met personeelstekort en het bedrijf hoopt werkgestrafte te interesseren voor hun vak. Als je als werkgestrafte laat zien dat je graag wilt werken, liggen er

bij De Vermeulen Groep volop kansen voor een baan of leerwerktraject.'

Nuttig en veilig

Het was wel zaak om werkzaamheden te vinden die ook voor niet-technisch personeel uit te voeren zijn en die bovendien nuttig zijn voor de maatschappij. Daarnaast moest de werkplek voldoen aan de eisen dat de werkgestrafte structureel aanwezig zou zijn en onder toezicht kon werken op een veilige plek. 'Werk aan de sluiscomplexen viel daardoor af. Daar kunnen we niet de hele tijd toezicht houden', zegt Hans. Ook afvalprikken langs de snelweg voldeed niet aan de veiligheidseis. Maar het schoonhouden en beplakken van verkeersborden die door heel Nederland langs de weg komen te staan is zowel een veilige als nuttige taak.'

Mogelijkheden

'Er is nu één persoon bij ons begonnen, maar de intentie is dat uit te

Werkgestrafte maken verkeersborden schoon en beplakken ze voor hergebruik.

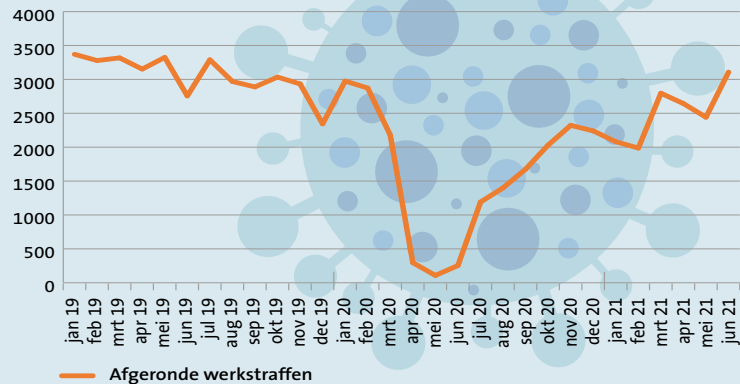
breiden. Onze denkwijze is veranderd. We zien steeds meer mogelijkheden om werkgestrafte op termijn in te zetten. Bijvoorbeeld in de winter bij gladheidsbestrijding', zegt Hans. 'Het team van De Vermeulen Groep in Zeeland reageerde eerst afwachtend, maar is nu zeer positief. De kandidaat is dan ook wel de perfecte persoon om mee te starten. Hij past in de groep en heeft er plezier in. Daar zal ik ook op letten bij de intake van volgende werkgestrafte. Het zou mooi zijn als iemand het werk leuk vindt en gemotiveerd is om zijn of haar kans te grijpen.'

Projectbeheerder Björn van Overveld en Hans Nieuwenhuis zijn blij met de samenwerking.

> CHECK

Invloed coronapandemie in beeld

Het aantal afgeronde werkstraffen keldert naar beneden tijdens de eerste lockdown in maart 2020, waarna het aantal weer langzaam weer omhoog krabbelt. Ook het effect van de tweede lockdown eind 2020 is goed zichtbaar in deze grafiek.

> DE STELLING

‘Werkgestraften zouden verplicht een geheimhoudingsverklaring moeten tekenen.’

Ferry Middelkoop, Second Sale Roosendaal

‘Ja, het gebeurt soms dat we een werkgestrafte terug sturen naar de reclassering, we zetten dan de werkstraf stop op ons project. De cliënten zijn vaak boos op ons als organisatie dat hun werkstraf is mislukt. Cliënten krijgen in de periode veel mee over onze bedrijfsvoering, om te voorkomen dat een cliënt dit soort informatie uit emotie naar buiten brengt, kan een geheimhoudingsverklaring zeker handig zijn.’

Albertje Scheper, beleidsadviseur Reclassering Nederland

‘Om rechtsgeldig met elkaar af te spreken dat iemand geen geheime gegevens mag delen, is vereist dat de partijen die deze afspraak maken, op autonome wijze kunnen handelen. Zij moeten die afspraak in vrijheid kunnen maken. Een werkgestrafte is verplicht om de werkstraf uit te voeren. De werkgestrafte staat daarmee onder druk. Ik denk dat de werkgestrafte in deze situatie onvoldoende de ruimte heeft om in vrijheid overeen te komen dat hij geen geheime gegevens zal delen.’

> UITGELICHT

Meer werkstraffen in plaats van **korte celstraffen**

Binnenkort beslist de Eerste Kamer over een wetsvoorstel dat ervoor zorgt dat mensen die geweld plegen tegen mensen met een publieke taak geen werkstraf opgelegd kunnen krijgen. Volgens Johan Bac, directeur van Reclassering Nederland, is dat een slechte zaak. De politiek geeft hiermee vooral gehoor aan de onderbuikgevoelens in de samenleving in plaats van te kijken naar wat écht werkt. Bac pleit er voor om in plaats van geldboetes en korte gevangenisstraffen juist vaker werkstraffen op te leggen. Werkstraffen zijn namelijk effectiever dan celstraffen en dragen op die manier bij aan een veiliger Nederland.

Na een werkstraf is de kans op recidive 47 procent minder dan bij een werkstraf. Daarnaast is het ook nog eens de helft goedkoper dan een dag celstraf. Anders dan de beeldvorming doet vermoeden, toont eigen onderzoek van Reclassering Nederland bovendien aan dat twee derde van de Nederlanders de werkstraf een goed alternatief vindt voor een korte gevangenisstraf. Bovendien kan de impact groot t zijn als je bedenkt dat de helft van de gevangenen korter zit dan een maand en 75 procent korter dan drie maanden.

> KORT

Werken bij het Leger des Heils **geen straf**

Een werkstraf kan een werkgestrafte ook veel goeds brengen. Dat blijkt uit het verhaal van Marjolein*. Zij vervulde haar werkstraf van 60 uur door het verrichten van schoonmaakwerk bij het 50/50 Workcenter van het Leger des Heils in Emmen. ‘Hier werd ik gezien en volledig geaccepteerd. Er heerste een vriendelijke sfeer en ik kon diverse werkzaamheden oppakken. Toen ik aangaf dat ik van koken hield, kreeg ik zelfs de kans om de paasbrunch te verzorgen.’

Bij het uitvoeren van haar werkstraf kwam Marjolein wel enkele hobbels tegen. Door meerdere gebroken rugwervels was het werk soms te zwaar voor haar. Het Workcenter bood haar de mogelijkheid om naast haar schoonmaakwerkzaamheden de lichtere taken van een gastvrouw te vervullen. ‘Als vrijwilliger had ik al eens soortgelijk werk

gedaan, waardoor ik mij direct als een vis in het water voelde. Ik vond het ontzettend fijn dat er vanuit het Leger begrip was voor mijn fysieke beperkingen. Daardoor heb ik het werk hier geen moment als straf gezien, misschien was het voor mij gewoon een geschenk.’

* gefingeerde naam

> WERKSTRAF IN BEELD

Efteling voor Honden

BEILEN – Stichting Honden Speeltuin Midden-Drenthe is dé grootste speeltuin voor honden in Europa. In het pittoreske Beilen biedt de speeltuin op 0,8 hectare grond de mogelijkheid voor ontspanning en vertier voor zowel baas als viervoeter. Op de groene, idyllische plek doen werkgestraften nuttig werk.

‘Een socialisatieplaats in een veilige omgeving voor honden’, zo omschrijft Lidie Hatzmann, voorzitter van Stichting Honden Speeltuin Midden-Drenthe, haar speeltuin. Hatzmann

kreeg na haar prepensioen inspiratie door een video over een Amerikaanse hondenspeeltuin: het idee voor de hondenspeeltuin op in 2014, nadat zij via een oproep in de lokale krant in contact kwam met gelijkgestemden.

Van retrievers, labradors tot husky's en labradoodles: allemaal kunnen ze hun hart ophalen bij de verschillende springtoestellen, trampolines en het ruime zwembad. Het onderhoud van de speeltuin neemt aardig wat uren in beslag. Om het vrijwilligerstekort op

In Beilen ligt de grootste hondenspeeltuin van Europa.

te lossen, klopte Hatzmann in 2018 bij Reclassering Nederland aan voor een samenwerking. De stichting werkt inmiddels samen met de reclassering in Assen, Leeuwarden, Veenhuizen en Almelo.

Groene vingers

‘We hebben tien tot vijftien uur per week vrijwilligers nodig om alles netjes en schoon te houden’, aldus Hatzmann. Voor de werkgestraften zijn er diverse werkzaamheden: grasmaaien, snoeien en bijwerken van de heg, timmer- en schilderwerk, onderhoud van het zwembad tot controle op het veld dat een hondendrol niet onverhoopt op het grasveld is achtergelaten.

De speeltuin heeft twee tot drie werkgestraften aan het werk, meestal op zaterdag. Inmiddels hebben veertien werkgestraften hun werkstraf afgerond. Bij de speeltuin heerst een gemoedelijk sfeer wat zorgt voor een goede interactie met zowel de vaste vrijwilligers als de bezoekers. ‘De vaste vrijwilligers zijn op de hoogte van de regeling met Reclassering Nederland, maar bezoekers niet’, zegt Hatzmann.

Socialiseren

Veel werkgestraften zijn tevreden over hun ervaring en werkzaamheden bij de hondenspeeltuin. ‘Enkele werkgestraften willen na het volbrengen van hun werkstraf graag aan de slag als vaste vrijwilliger’, weet Hatzmann. Zo zie je maar, werkstraf of niet het is alles behalve een hondenbaan bij de hondenspeeltuin Midden-Drenthe.

> Oproep

Werkstrafprojecten gezocht!

Reclassering Nederland is op zoek naar meer werkstrafprojecten. Bent of kent u misschien een leuk project? Of wilt u meer weten over de mogelijkheden? Stuur een mail naar info@reclassering.nl.

Corona-kansen

invoeren van een nieuwe werkwijze in corona-tijd zorgt voor uitdagingen maar zeker niet onmogelijk is. In gesprekken met medewerkers en werkstrafprojecten hebben we samen gezocht naar mogelijkheden en een passend tempo.

Zelf mocht ik op 'voorlooplocaties' in Drenthe, Enschede en Arnhem de collega's, werkstrafprojecten en ketenpartners begeleiden naar het nieuwe Futureproof werken. Bij zo'n verandertraject ontstaan er natuur-

'De resultaten waren positief, maar hoe gaan we nu verder?'

lijk altijd interessante uitdagingen tussen het afscheid moeten nemen van het oude vertrouwde en het uitdagende karakter van het nieuwe. Toch lijkt het of corona onze veranderkracht heeft vergroot.

Want naast wat te verwachten weerstand zag ik al snel enthousiasme en draagvlak ontstaan. Zelf denk dat dit komt omdat we door de coronapandemie bijna

dagelijks te maken hebben met verandering en onzekerheid. Ook heb ik geleerd dat we onszelf soms maar "gewoon" moeten overgeven aan een verandering. Nadat we afscheid hebben genomen van het vertrouwde kunnen we gaan leren binnen de vernieuwde situatie, dat is spannend en leuk.

Recent heeft Reclassering Nederland het principebesluit genomen om de Futureproof werkwijze op termijn landelijk te gaan invoeren. En dat is mooi, want uit de ervaringen die we het afgelopen jaar hebben opgedaan in de verschillende locaties in het land blijkt dat we daarmee cliënten sneller laten starten en de looptijd van de werkstraf verkorten. Terugkijkend op de afgelopen anderhalf half jaar durf ik dus wel te stellen dat een transitie in crisistijd ook zorgt voor kansen, corona-kansen.

Bas Oeijen is projectmedewerker support-team Werkstraf Futureproof bij Reclassering Nederland

> **Reageer op deze column via info@reclassering.nl**

Een druiligere dag begin november 2020 achter mijn laptop in de woonkamer. Ik keek via een videobelverbinding voor het eerst in lange tijd in de ogen van mijn collega's uit de projectgroep "Werkstraf Futureproof". In 2019 ontwikkelden wij een nieuwe werkwijze om de werkstraf uit te voeren. In een zogeheten "pilot" hebben we daarmee geëxperimenteerd. De resultaten waren positief, maar hoe gaan we nu verder?

Twee uur later klap ik vol energie en vragen mijn laptop dicht. We gaan in coronatijd dus verder met het introduceren van deze nieuwe werkwijze, maar hoe dan? Inmiddels kan ik concluderen het

Inloggen met MFA: iedereen kan het

Urenlijsten op papier behoren nu echt tot het verleden. Sinds kort kunnen projecten werkgestraften alleen nog in- en uitschakelen via het Werkstrafportaal. Inloggen op het Werkstrafportaal kon al met E-herkenning en nu ook al enige tijd met Multi-Factor-Authentication (MFA). Ingewikkeld? Nee hoor, alle projecten kunnen een handige 'quick reference card' opvragen bij hun projectbeheerder. Op deze kaart staat in een minhandleiding stap voor stap omschreven hoe u inlogt op het

portaal. Ook geeft de kaart antwoord op veel gestelde vragen als: ik ben vergeten een werkgestrafte uit te checken, wat nu? Wat moet ik doen als een werkgestrafte niet komt opdagen? Wat als ik per ongeluk de verkeerde werkgestrafte heb ingecheckt? Staat uw vraag niet op de kaart of heeft u toch problemen met inloggen met MFA? Geen nood! U kunt ook contact opnemen via servicedesk@reclassering.nl. Zij zullen u mail vervolgens zo snel mogelijk beantwoorden.

DE WERKSTRAF: SOMS IS HET LETTERLIJK EEN HONDEN(GLIJ)BAAN

Cartoonist: Bart Pausma, Reclassering Nederland

Colofon

Werkstraf in uitvoering verschijnt drie keer per jaar in een oplage van 2.500 stuks. **Redactie** Reclassering Nederland **Hoofredactie** Peter van den Hoogen, Media & Communicatie **Tekst en eindredactie** Mediatie **Vormgeving** Enof creatieve communicatie, enof.nl **Fotografie** Frank Penders **Drukwerk** Drukkerij Libertas Pascal **Met dank aan** alle projecten en medewerkers die hebben meegewerkt aan deze editie.